

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 11P/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4622200169
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Valkovič
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2022:4622200169.2

Uznesenie

Okresný súd Topoľčany vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: B. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom u starej matky Q. H., nar. XX.XX.XXXX, V. XXXX/X, XXX XX C., zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, 955 01 Topoľčany, dieťa rodičov - matky: Q. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXXX/XX, XXX XX C., a otca: Ing. C. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXXX/XX, XXX XX C., za účasti Okresnej prokuratúry Topoľčany, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany na nariadenie výchovného opatrenia a nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd **n a r i a ě u j e** nad maloletým dieťaťom B. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom u starej matky Q. H.Á., nar. XX.XX.XXXX, V. XXXX/X, XXX XX C. **v ý c h o v n é o p a t r e n i e**, ktorým maloleté dieťa dočasne odníma z náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a maloletému dieťaťu nariaďuje na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v Reedukačnom centre D. V., W. Č.. X, XXX XX D. V. na dobu 6 mesiacov s účinnosťou od právoplatnosti tohto uznesenia.

II. Súd **n a r i a ě u j e n e o d k l a d n é o p a t r e n i e** a **u k l a d á** starej matke Q. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XXXX/X, XXX XX C. **p o v i n n o s ť** odovzdať maloleté dieťa B. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom u starej matky, do starostlivosti pracovníkov Reedukačného centra D. V. s účinnosťou od vykonateľnosti tohto uznesenia.

III. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Dňa 25.01.2022 bol Okresnému súdu Topoľčany doručený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany na uloženie výchovného opatrenia a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhovateľ žiadal, aby súd uložil výchovné opatrenie nad maloletou B. H.Á., a to pobyt v Reedukačnom zariadení D. V. na dobu 6 mesiacov, a starej matke maloletej uložil nariadením neodkladného opatrenia **p o v i n n o s ť** odovzdať maloleté dieťa do starostlivosti pracovníkov Reedukačného centra D. V..

Návrh Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany odôvodnil tým, že z dôvodu pretrvávajúcich výchovných problémov maloletej - opakované úteky z domu, klamstvá, nerešpektovanie starej matky, drzosť, stretávanie sa so sociálne neprispôsobivými ľuďmi, obavy o vývin maloletej - maloletá bola vypočutá na polícii vo veci sexuálneho zneužívania. Maloletá B. sa od 28.06.2021 nachádza v Reedukačnom centre D. V., kde je umiestnená formou dobrovoľného pobytu na obdobie od 28.06-2021 do 31.01.2022. Maloletá sa v reedukačnom centre zúčastňuje skupinovej terapie, relaxačných sedení, je jej poskytované individuálne psychologické poradenstvo, zamerané na emočnú stabilizáciu, uvedomenie si nefunkčných vzorcov správania, zvládanie záťažových situácií a preberanie zodpovednosti za svoje konanie. Na základe terajších okolností, pokiaľ nie je maloletá B. riadne nastavená na hranice a nemá pravidelnú kontrolu ich dodržiavania, je podľa návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany

nutná odborná intervencia pobytovou formou, v opačnom prípade môže byť jej psychický, fyzický a sociálny vývin ohrozený.

2. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 11P/5/2022, pripojenými listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav veci:

Maloleté deti H. - B., nar. XX.XX.XXXX, a jej súrodenci mal. C., nar. XX.XX.XXXX a K., nar. XX.XX.XXXX sa narodili počas manželstva matke Q. H., rod. W., nar. XX.XX.XXXX a otcovi Ing. C.Š. H., nar. XX.XX.XXXX. Maloletý Z. H., nar. XX.XX.XXXX sa narodil matke Q. H. ako rozvedenej, otcovstvo k dieťaťu dobrovoľne uznal C. H., z manželstva rodičov sa XX.XX.XXXX narodila ešte maloletá C.. Manželstvo rodičov bolo na základe rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 10P/169/2018 zo dňa 07.01.2019, právoplatného a vykonateľného dňa 14.01.2019 rozvedené, pričom maloleté deti, a to B., C. a K., boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky Q. H., nar. XX.XX.XXXX, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Súd zaviazal rodičov prispievať na výživu mal. B., C. a K. každého sumou 30 eur, ktoré sú obaja povinní platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Súd nad mal. deťmi, a to Z. a C., nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá sa vykonáva od právoplatnosti rozsudku v Centre pre deti a rodiny v C., Ul. K. XXXX. Zároveň súd zaviazal rodičov hradiť výživné na mal. Z. a C. každého sumou 30 eur mesačne, ktoré sú povinní platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny C., s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku.

Rodičia maloletých detí žijú aj po rozvode v spoločnej domácnosti, v 2-izbovom mestskom byte v C., na Ul. W. XXXX/XX. Otec mal. detí Ing. C. H. sa dňa XX.XX.XXXX vrátil domov z Psychiatrickej nemocnice vo M. D. a matka mal. detí Q. H. bola odo dňa XX.XX.XXXX v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody N. z dôvodu neplnenia si vyživovacej povinnosti. Dňa 30.11.2021 bola prepustená z výkonu trestu odňatia slobody.

Nakoľko stará matka počas vykonávania uvedených opatrení začala u mal. B. uvádzať vznikajúce problémy - mal. B. začala utekať z domu, túlať sa vo večerných hodinách, prestala rešpektovať starú matku a stanovené pravidlá, bolo starej matke a mal. B. navrhnuté dobrovoľné psychologické poradenstvo na RPPS ÚPSVaR Topoľčany na obdobie 6 mesiacov. Z dôvodu opatrení proti ochoreniu COVID-19 sa však termíny psychologických sedení nemohli realizovať pravidelne a systematicky. Z dôvodu pretrvávajúcich výchovných problémov s mal. B. kolízny opatrovník starej matke odporučil umiestnenie maloletej do Diagnostického centra v T. od septembra 2020. Starí rodičia sa rozhodli pre dobrovoľný pobyt v tomto zariadení, kde bola maloletá umiestnená od 08.09.2020 do 20.12.2020. V správe z diagnostického pobytu a psychologického vyšetrenia zo dňa 04.12.2020 členovia dislokačnej komisie v závere odporúčali návrat maloletej B. do domáceho prostredia, naďalej odporúčali pokračovať v psychologickom vedení a spolupráci so sociálnou kuratelou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany. V prípade opätovného zlyhania, resp. ťažkostí s usmerňovaním jej správania odporúčali umiestnenie mal. dieťaťa v reedukačnom centre. Po návrate z Diagnostického centra bola s mal. B. a starou matkou naďalej vykonávaná sociálna práca, naďalej boli realizované psychologické konzultácie. Z dôvodu pretrvávajúcich výchovných problémov, bolo starej matke zo strany kolízneho opatrovníka odporúčané umiestnenie mal. B. do Reedukačného centra v D. V. od júna 2021, čo stará matka uvítala. Maloletá B. sa od 28.06.2021 nachádza v Reedukačnom centre D. V. formou dobrovoľného pobytu do ktorého bola umiestnená pre výchovné problémy maloletej, opakované úteky z domu, klamstvá, nerešpektovanie starej matky, drzosť, stretávanie sa so sociálne neprispôsobivými ľuďmi, obavy o jej vývin - maloletá bola vypočutá na polícii vo veci sexuálneho zneužívania. Maloletá sa v reedukačnom centre zúčastňuje skupinovej terapie, relaxačných sedení, je jej poskytované individuálne psychologické poradenstvo, zamerané na emočnú stabilizáciu, uvedomenie si nefunkčných vzorcov správania, zvládanie záťažových situácií a preberanie zodpovednosti za svoje konanie.

Maloletá B. je aktuálne žiačkou SOŠ F., W. X, C., kde má umožnené individuálne štúdium. V reedukačnom centre mala dovolené prerušenie pobytu v dňoch 08.09.201 -09.09.2021 a 06.10.2021 a 07.10.2021 očkovanie COVID-19, 10.11.2021 - 02.12.2021 z dôvodu vykonávania komisionálnych skúšok. V dňoch 20.12.2021 - 14.01.2022 jej bola udelená predĺžená vianočná dovolenka opäť z dôvodu absolvovania ďalšieho bloku komisionálnych skúšok.

Maloletá B. ukončila v šk. roku 2020/2021 deviaty ročník Základnej školy B.. R. M. C., od septembra 2021 nastúpila na Strednú odbornú školu drevársku v C. N. L.. W. X. Kolízny opatrovník je v kontakte s triednou učiteľkou pani F., ktorá uviedla, že mal. B. je problematická a opakovane klame. Kolízny opatrovník požiadal SOŠ o spoluprácu, avšak do dnešného dňa odpoveď nedostali. V správe zo ZŠ sv. R. zo dňa 08.07.2021 sa uvádza, že mal. B. sa počas dištančnej výučby pripájala nepravidelne, ak aj bola pripojená, na vyzvanie nereagovala a nepracovala. Domáca príprava maloletej bola veľmi slabá, prospech si v druhom polroku zhoršila. Spoluprácu starej matky so školou a jej starostlivosť o maloletú hodnotila škola ako vzornú, o maloletú bolo vždy postarané v každom ohľade a maloletá mala vždy uhradené všetky potrebné poplatky.

Zo správy Reedukačného centra D. V. zo dňa 19.01.2022 vyplýva, že maloletá B. H., nar. XX.XX.XXXX bola do zariadenia prijatá dňa 28.06.2021 na základe Dohody o prijatí dieťaťa do reedukačného centra. Aktuálne je zaradená do 2. výchovnej skupiny v rámci oddelenia pre deti nad 15 rokov RC 1 a v školskom roku 2021/2022 externe navštevuje 1. ročník SOŠ F. M. C..

Maloletá bola do zariadenia umiestnená pre výchovné problémy - opakované úteky z domu, klamstvá, nerešpektovanie starej matky, drzosť, stretávanie sa so sociálne neprispôsobivými ľuďmi, obavy o jej vývin - vypočutie maloletej na polícii vo veci sexuálneho zneužívania.

Pri príchode do zariadenia bola maloletá pokojná, spolupracujúca, komunikovala. V úvodnom rozhovore uviedla, že je tam omylom, má rada slobodu, spev a umenie. Hneď po zaradení do skupiny pôsobila kamarátsky, vyjadrila sa, že chce dobre fungovať a nerobiť hanbu dedkovi. Počas letných prázdnin bola ústretová voči dospelým a deťom, rada číta, udržiava poriadok v osobných veciach.

Maloletá má konflikty s babkou, neúctivo vyhlasuje o nej, že je alkoholička - informuje o tom okolie, počas telefonátov k babke je teatrálna a drzá. Babku nerešpektuje, nie je pre ňu autorita. Zmieta sa vo vzťahoch otec - babka, je citlivá, vo vnútri ju mrzia rodinné vzťahy.

V novembri bola mal. odsúvaná skupinou, intriguje, pri odchode na dovolenku vzala osobné veci spolubývajúcjej. Po návrate riešená krádež, ktorú uskutočnila, situácia v skupine skonsolidovaná, skupinou akceptovaná.

Dovolené prerušenia pobytu v dňoch 08.09.201 -09.09.2021 a 06.10.2021 a 07.10.2021 očkovanie COVID-19, 10.11.2021 - 02.12.2021 z dôvodu vykonávania komisionálnych skúšok. Pri návrate tvrdila, že všetko úspešne absolvovala, no babka sa vyjadrila, že nebola vo všetkých predmetoch úspešná. SOŠ potvrdila vyjadrenia starej matky. V dňoch 20.12.2021 - 14.01.2022 jej bola udelená predĺžená vianočná dovolenka opäť z dôvodu absolvovania ďalšieho bloku komisionálnych skúšok. Babka hodnotila pobyt ako problematický, vnučka ju nerešpektovala, utekala z domu, bola z jej správania nešťastná a vyčerpaná.

Maloletá sa zúčastňuje skupinovej terapie, relaxačných sedení, je jej poskytované individuálne psychologické poradenstvo, zamerané na emočnú stabilizáciu, uvedomenie si nefunkčných vzorcov správania, zvládanie záťažových situácií a preberanie zodpovednosti za svoje konanie.

Počas pobytu v zariadení má maloletá pravidelné telefonické kontakty starých rodičov a otca, rovnako osobné návštevy podľa aktuálnej pandemickej situácie.

Na záver sa v správe uvádza, že reedukačný proces u maloletej je zameraný na prevenciu sociálno-patologických javov, nácvik prosociálneho správania, motiváciu k vzdelávaniu a rozvoj záujmovej sféry. Maloletá potrebuje pevne stanovené pravidlá, jednotný prístup a emočne vyživujúce prostredie.

3. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

5. Podľa § 361 Civilného mimosporového poriadku, súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

6. Podľa § 367 ods. 1 - 4 Civilného mimosporového poriadku, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti (1). O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví (2). Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (3). Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne (4).

7. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

9. Podľa § 37 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

10. Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

11. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

12. Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa sleduje najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon o rodine. Výchovnými opatreniami sa vykonáva dohľad nad výkonom rodičovských práv a povinností rodičmi a nad dieťaťom. Výchovné opatrenia majú plniť ochrannú funkciu - napomáhať navráteniu riadneho výchovného prostredia, ktoré zabezpečí, že dieťa sa bude vyvíjať v súlade so všeobecne akceptovanými morálnymi zásadami spoločnosti.

13. Súd po vykonanom dokazovaní a oboznámení sa s pripojenými listinami dospel k záveru, že návrh na nariadenie výchovného opatrenia a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný dôvodne. Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré

sa ho týkajú, pričom z vyššie priblížených skutočností je zrejmé, že napriek vzornej starostlivosti starej matky o maloletú B., po dobrovoľnom pobyte v Diagnostickom centre v T., naďalej vykonávanej sociálnej práci a realizovanými psychologickými konzultáciami, stále pretrvávajú výchovné problémy maloletej, maloletá starú matku vôbec nerešpektuje a je ťažké usmerňovať jej správanie. Z aktuálnej správy Reedukačného centra D. V. vyplýva, že je potrebné maloletej pevne stanoviť pravidlá, jednotný prístup a emočne vyživujúce prostredie, a preto je potrebné, aby reedukačný proces u maloletej pokračoval i naďalej. Stará matka s návrhom na nariadenie výchovného opatrenia, s nariadením neodkladného opatrenia a s umiestnením maloletej do reedukačného centra na dobu 6 mesiacov súhlasila.

14. Z vyššie uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že za aktuálnej situácie je potrebné maloletú umiestniť do reedukačného centra, v ktorom jej bude poskytované adekvátne individuálne psychologické poradenstvo, zamerané na emočnú stabilizáciu, uvedomenie si nefunkčných vzorcov správania, zvládanie záťažových situácií a preberanie zodpovednosti za svoje konanie, nakoľko maloletá nerešpektuje starú matku a pretrvávajú výchovné problémy maloletej. Súd preto návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany na nariadenie výchovného opatrenia a nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel a nariadil nad maloletou B. H., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie, ktorým maloletú dočasne odňal z náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a maloletej nariadil na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v Reedukačnom centre D. V., W. Č.. X, XXX XX D. V. na dobu 6 mesiacov s účinnosťou od právoplatnosti tohto uznesenia, a zároveň súd nariadil neodkladné opatrenie a uložil starej matke Q. H., nar. XX.XX.XXXX povinnosť odovzdať maloleté dieťa do starostlivosti pracovníkov Reedukačného centra D. V. s účinnosťou od vykonateľnosti tohto uznesenia.

15. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Topoľčany.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. V odvolaní sa má ďalej uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.